

ערב ראש השנה תשע"ט: למה ראש השנה קודם ליום כיפור?

1. **תהלים פא:** תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו כי חק לישראל הוא **משפט לאלוקי יעקב**. **ראש השנה טז:** שלשה ספרים נפתחין בראש השנה, אחד של רשעים גמורין ואחד של צדיקים גמורין ואחד של בינוניים, צדיקים נכתבין ונחתמין לאלתר לחיים, רשעים נכתבין ונחתמין לאלתר למיתה, בינוניים תלויין ועומדין מראש השנה ועד יום הכיפורים - זכו נכתבין לחיים לא זכו נכתבין למיתה.

כוכבי אור מאמר פג: שמעתי מפי רבי הגאון רבי ישראל סלנטר, דהלא ידוע שהקב"ה שוקד על טובת ישראל ורוצה בהצלחתם, והרי יום הכיפורים הוא יום סליחה ומחילה וראש השנה הוא יום הדין אשר כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון, וספרי חיים וספרי מתים פתוחים לפניו, וכל מזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה - ואם כן **למה לא ציוה הקב"ה לעשות יוה"כ מקודם, ואחר שיטהרו מעונותיהן יעשו ראש השנה ואז יוכלו לזכות ביום הדין לשנה טובה וברכה?**

ר"ן ראש השנה שם: יש לשאול למה אדם נידון בראש השנה יותר מימים אחרים? ... אלא ביום זה נברא אדם הראשון ... ובשעה עשירית סרח, בשעה אחת עשרה נידון ובשעה שתים עשרה יצא מן הדין ברחמים. אמר הקב"ה: זה סימן לבניך שעתידיים לעמוד לפני בדין ביום זה **ויוצאים ברחמים** ... ונראה לומר **שרצה המקום לזכות את ישראל בדינים ורצה לדון את ישראל בזמן שנקבע לכפרה ולסליחה** ... שמראש השנה התחיל ה' להתרצות למשה [אחרי חטא העגל] וביום הכיפורים נתרצה לו לגמרי.

2. **במדבר כט,א:** ובחודש השביעי באחד לחודש מקרא קודש יהיה לכם, כל מלאכת עבודה לא תעשו, יום תרועה יהיה לכם - **דרשת הרמב"ן לראש השנה:** צווה הכתוב שנעשה יום טוב ומקרא קדש ביום הזה **ולא פירש למה ועל מה?** בשאר כל המועדים מפרש טעם המועד ... בחג המצות 'את חג המצות תשמור ... כי בו יצאת ממצרים' אבל כאן לא פירש כלום, ואמר עוד **'יום תרועה' ולא ביאר העניין כלל.**

נחמיה ח: ויאמר להם לכו **אכלו משמנים ושתו ממתקים** ושלחו מנות לאין נכון לו כי קדוש היום לאדונינו. **בית יוסף סימן תקפד:** שאר בקשות שאומרים באבינו מלכנו אומרים בראש השנה, אבל **חטאנו לפניך וכל כיוצא בו שיש בו הודאת חטא אין אומרים בראש השנה, שאין אומרים בו ווידוי.**

רס"ג טעמי תקיעת שופר הטעם הראשון: מפני שהיום התחלת הבריאה בו ברא ה' את העולם ונעשה מלך על עולמו. וכך עושים המלכים שתוקעים לפניהם בחוצרות להודיע ולהשמיע בכל מקום תחת מלכותו, וכן אנו **ממליכים עלינו את הבורא יתברך ביום זה. שמואל א א,לט:** וייקח צדוק הכהן את קרן השמן מן האהל וימשח את שלמה **ויתקעו בשופר** - ויאמרו כל העם **יחי המלך שלמה**. שמואל ב טו,י: **כשמעכם את קול השפר ואמרתם מלך אבשלום בחברון.**

רס"ג הטעם השני: ראש השנה הוא ראשון לעשרת ימי התשובה ותוקעים בו בשופר להכריז ולהזהיר על ראשנו: כל הרוצה לשוב - ישוב ואם לאו - אל יבוא בטענה.

3. **כוכבי אור שם:** ה' רוצה בטובתן של ישראל ועבור זאת גופא צווה לעשות מקודם ר"ה, יען כי הקב"ה יודע לבבות בני אדם כי רחוקים מדברים רוחניים כמו סליחת עונות ועולם הבא ... ולא יוכלו לעלות פתאום למדרגה הגבוהה להרגיש הענין הרוחני של יוה"כ. לזאת צוה לעשות ר"ה בו דנים על דברים גשמיים שיש לו בהם הרגש גדול וכאשר יחם לבבו בבקשה על בני חיי ומזוני - יוכלו לצעוד גם ליוה"כ.

4. **הרבי מליובאוויטש, מכתב כללי לימי הסליחות תשכ"ג:** למרות שימי ראש השנה הם התחלת ופתיחת עשרת ימי תשובה - אין נאמרים בהם תחנון ווידוי על חטאים, כי רגש ההתאחדות עם הקב"ה באמצעות 'ההכתרה', כובש את האדם במידה כזו שככל שיהיה גודל הצער על מעשי העבר, הוא מתבטל ברגש **יראת הרוממות** המשתלט עליו. ולאמתו של דבר, הרי גם **התשובה** (במשמעותה העמוקה: שיבה אל המקור) קשורה עם תוכנו הפנימי של ראש השנה, המתבטא ברעיון ההכתרה.

רק **לאחר** ראש השנה, באים שאר חלקי התשובה של חרטה על העבר וקבלה על העתיד בוודוים וסליחות - **כהמשך טבעי והכרחי להכתרת ראש השנה**. הרגשת ההתקשרות וההתאחדות עם המלך - המחודשות והמחוזקות - מעוררות הרצון וההחלטה לסלק את כל המפריע להתקשרות.